

Rigsdagstidende.

1852. Forhandlingerne paa Landstinget. № 44.

Fjerde Session.

33te Møde.

Firsdagen d. 14. December.

(Fortf.)

Orsted (fortf.): Jeg nævnte da et Exempel paa den Myndighed, man maaskee skulde tillægge Communalbestyrelserne paa Landet, som de hidtil ikke have hørt, nemlig den at bidrage til at bringe Egendeforholdet i en bedre Ordning end hidtil ved at kunne tage sig af de Klager, der fra den ene eller den anden Side maatte fremkomme i dette Forhold, ved at de undersøge, hvad der maatte være forseet fra den ene eller den anden Side, og tilholde dets Rettelse ved at mægle forlig, og, hvis det ei opnaaes, at afgive et Skjøn, der mulig kunde komme i Betragtning, hvis Sagen skulde komme for Retten (Hør!). Jeg fandt mig især foranlediget til at udtale dette, da jeg selv er Medlem af et Udvalg, hvor der synes at være en samstemmende Mening for, at det var det rigtigste, hvis man skal kunne bringe Egendeforholdet paa en bedre Fod end nu, og at det er aldeles uheldigt, at alle Egendesager, som mere egne sig til at bedømmes efter Hensyn til Billighed og de factiske Forhold, blive bedømte efter strenge Rettsnormer, som ikke passe derpaa. Den høitærede Indenrigsminister tog deraf Anledning til at anføre, at jeg kun havde nævnt et eneste Exempel paa en mulig udvidet Myndighed, og han sagde, at det ikke kunde være hensigtsmæssigt at indføre denne Myndighed. Men det var alene paa Grund af tilfældige Omstændigheder, at jeg just nævnte dette ene Exempel, og jeg nævnte det ogsaa nærmest med Hensyn til, at jeg under bemeldte Forudsætning vilde finde det endnu utilraadeligere, at Præsterne skulde udelukkes fra Sogneforstanderskaberne; men jeg kunde hertil sige, at der allerede ved Communal-sagens Behandling i de nydsse Stænder blev

gjort Forslag til en mere udvidet Myndighed med Hensyn til flere Slags Sager, at dette Forslag ogsaa virkelig i sin Tid opvakte Resgjeringens Opmærksomhed; man fandt, at der var ikke ringe Grund dertil, men, da et lignende Forslag ikke var kommet fra Roeskilde Stænder, da man heller ikke fandt Forslaget i den Skikkelse, hvori det var stillet, saa aldeles passende til at optages i Loven, og da man tillige fandt, at man burde see Tiden an, hvorledes den nye Indretning vilde danne sig, førend man søiede andre Bestemmelser til Myndigheden end dem, der fandtes i Udkastet, og hvorpå begge Stænderforsamlinger vare enige, faldt dette Forslag bort. Her blev det blot nævnt som et Exempel; hvorvidt det kan være hensigtsmæssigt at tillægge Sogneforstanderskaberne en saadan Myndighed eller ikke, er her ikke Spørgsmaal om. Jeg vil blot antyde, at der kan være adskillige Forretninger, som der kunde være god Grund til at overlade Sogneforstanderskaberne, men som ikke er hjemlet i de hidtil gjældende Love, og at man saaledes ved nu at votere, hvorledes Sogneforstanderskaberne skulle indrettes og sammensættes, uagtet man maa være belavet paa en mulig Udvidelse af Virkefredsen, vistnok ikke er paa den rette Vej. Men jeg maa derhos ogsaa bemærke, at hvad der var min Hovedtanke, var egentlig Spørgsmaalet om Myndighedsgraden i det Hele, om det Forhold, hvori Sogneforstanderskaberne skulle staae til de høiere Autoriteter, om Graden af den Selvstændighed, hvormed de skulle afgjøre Noget. Det er det, hvorom der er yttret saa mange Meninger, og, saalange man ikke er paa det Rene dermed, forekommer det mig ogsaa, at man gaaer en meget usikker Gang ved at votere en Forandring i Sogneforstanderskabernes Sammensætning. Jeg vil her aldeles ikke gaae ind paa, hvorvidt en større Selvstændighed